

НИЗЬКОВУГЛЕЦЕВА ЕКОНОМІКА – ПЕРЕДУМОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

доцент **Карасва Н.В.**
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»

Пошук сучасних більш ефективних інноваційних моделей СР призвів до появи концепції «зеленої» економіки, основні положення якої задекларовано у наступних стратегічних документах: «Глобальний зелений новий курс» (2009 р.), «Зелений новий курс для Європи: в напрямку зеленої модернізації в умовах кризи» (2010 р.), «Назустріч» «зеленій» економіці: шляхи до СР та викорінення бідності» (2011 р.), «Велика зелена технічна революція» (2011 р.) та ін.

"Зелена" економіка згідно доповідей ЮНЕП [1, 2] – це "економіка з низькими викидами вуглецевих сполук, яка ефективно використовує ресурси і відповідає інтересам всього суспільства". Низьковуглецеве зростання є складовою частиною "зеленої" економіки та СР держав. Низьковуглецевий розвиток - це стратегія країни, що об'єднує пріоритети в сфері зміни клімату та пріоритети національного економічного розвитку.

Україна одна з лідерів за викидами парникових газів (ПГ) на одиницю валового внутрішнього продукту у світі, і є країною, в якій досить повільно впроваджуються еколого-енергетичні ініціативи щодо зменшення цих викидів. В умовах глобальної конкуренції, яка з одного боку, змушує держави підтримувати конкурентоспроможність економіки й таким чином сприяти економічному поступу, а з іншого – посилює нерівність, диспропорційність еколого-економічного розвитку, провокує диференціацію країн за рівнем життя і нееквівалентний товарообмін між ними. Тому для України саме перехід до низьковуглецевого розвитку має бути основною стратегією забезпечення СР України.

Основними загрозами та перешкодами переходу країни до даного типу розвитку є:

- 1) технологічна відсталість основних виробничих фондів еколого небезпечних галузей промисловості;
- 2) високий рівень енергомісткості виробництва;
- 3) дефіцит фінансових ресурсів екологічної модернізації промисловості;
- 4) недосконалість інформаційної системи Національного екологічного моніторингу (особливо моніторингу ПГ), що в свою чергу не дозволяє залучати Україні інвестиції в модернізацію енергомістких підприємств;
- 5) невідповідність ринкової екологічної інфраструктури зростаючим потребам економіки та суспільства;

6) відсутність соціальної рефлексії щодо вирішення проблем "зеленої" економіки;

7) конфлікт еколого-економічних інтересів між державними, бізнесовими та громадськими інституціями;

8) низький рівень екологічної та соціальної відповідальності бізнесу;

9) дезінтеграція екологічної, енергетичної та економічної політики розвитку держави;

10) невизначеність правил гри України між основними гравцями глобального «вуглецевого ринку» та ін.

Слід зазначити, що модернізація енергетичного сектору за рахунок впровадження низьковуглецевих технологій, використання відновлюваних джерел енергії (сонячна енергетика, вітро- та гідроенергетика, енергія біомаси тощо) є важливою передумовою переходу до "зеленої" економіки України. Вищезазначене свідчить, що стратегічними напрямками переходу до низьковуглецевої економіки економіки України мають бути:

– адаптація економіки до можливих наслідків зміни клімату;

– скорочення викидів ПГ без загрози для соціально-економічного розвитку країни; екологізація десяти найважливіших секторів економіки (зокрема: 1) промисловість; 2) енергетика; 3) сільське господарство; 4) житлово-комунальне господарство; 5) транспорт; 6) утилізація та перероблення відходів; 7) лісництво; 8) рибальство; 9) управління водними ресурсами; 10) туризм.);

– удосконалення механізму обґрунтування інвестиційно-інноваційних рішень в енергетиці із врахуванням фінансово-економічних ризиків та оціночних еколого-енергетичних критеріїв ефективності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Глобальный новый зеленый курс. Доклад ЮНЕП. Март 2009 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.unep.org/greeneconomy.

2. Навстречу «зеленой» экономики: пути к УР и искоренению бедности: обобщающий доклад для представителей властных структур. – Доповідь ЮНЕП, 2011 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unep.org/greeneconomy>.

3. Караєва Н. В. Зелена економіка – нова парадигма сталого розвитку та економічної безпеки суспільства в XXI столітті / Н. В. Караєва // Праці IV-го міжнар. наук.-практ. сем. «Економічна безпека держави і науково-технологічні аспекти її забезпечення», м. Дніпропетровськ, 23-25 жовтня 2012 р. / відповід. ред. Є. М. Письменний, В. М. Шаповал. – Д.: Нац. гірничий університет, 2012. – С. 57-60.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 27-29.